

”IPS i Psykosvården”

1. UTGÅNGSPUNKTER

Verksamheten Stöd till arbete och studier har sedan 2012 arbetat med den evidensbaserade metoden Individual Placement and Support (IPS). Socialstyrelsen rekommenderar IPS som arbetslivsinriktad rehabilitering för personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd (Socialstyrelsen, 2012). På en 10-gradig skala där 1 är en prioriterad insats och 10 innebär att insatsen i princip inte ska erbjudas, har IPS en 1.

Verksamheten har arbetat med IPS i projektform och efter projektets slut implementerades det i befintlig verksamhet.

IPS grundar sig på åtta principer:

- Vanligt arbete är målet
- Lämpligheten baseras på personens vilja att arbeta
- Arbetsökandet inleds tidigt, inom 1 månad
- Integrerat i det psykiatriska teamets arbete
- Klientens preferenser, intresse och val är viktiga
- Bidragsrådgivning och ställningstagande till ekonomi i ett tidigt skede
- Tillgång till kontinuerligt stöd som ej är tidsbegränsat
- Systematiskt etablera kontakt med arbetsgivare och rekrytera arbetstillfällen

För att kvalitetssäkra IPS-metoden används en programtrohetskala där man mäter olika kriterier för att se hur väl metoden följs. Den innefattar tre områden; personal (3 kriterier), organisation (8 kriterier) och IPS-verksamhet (14 kriterier).

115–125 poäng = stämmer mycket bra överens med IPS

100–114 poäng = stämmer bra överens med IPS

74–99 poäng = stämmer delvis överens med IPS

73 och mindre = stämmer inte överens med IPS

I november 2016 fick Stöd till arbete och studier 88 p.

Verksamheten arbetar med personer med antingen hel aktivitets - eller sjukersättning som önskar komma ut på den reguljära arbetsmarknaden. För att få IPS-stöd behöver personen ett biståndsbeslut om daglig verksamhet (LSS eller SoL).

Verksamheten har uppmärksammat en rad hinder under åren, bland annat att få till en organiserad samverkan med andra myndigheter såsom arbetsförmedlingen och försäkringskassan. Då endast en begränsad målgrupp kan få IPS i Jönköpings kommun har det inneburit svårigheter att följa metoden. Det har också varit svårt att garantera ett icke tidsbegränsat stöd efter anställning, då målgruppen endast kan beviljas beslut om daglig verksamhet. Verksamheten har jobbat aktivt och brett med att få till det långvariga stödet och fick i slutet av 2016 möjlighet att ge ett icke tidsbegränsat stöd för de personer som behöver det. Samverkan med psykiatriska kliniken försvåras av de långa väntetiderna till Stöd till arbete och studier. Personer ska få IPS när motivationen är som högst, det vill säga så fort som möjligt.

Funderingar kring att den målgrupp som IPS är beprövad för inte får möjlighet i full utsträckning att ta del av IPS har funnits med i verksamheten länge.

Befintlig verksamhet har fått förmånen att genomföra ett ”pilotprojekt” i samverkan med ett av psykosteamen i Jönköping. En av verksamhetens arbetskonsulenter har fått möjlighet att ta emot fem personer som kommer direkt från ett team oavsett försörjning och utan biståndsbeslut. Arbetskonsulenten har deltagit i teamets behandlingskonferenser en gång per månad. Vi ser att efterfrågan har ökat under den korta tid som gått. Vi har kunnat se att processen går fortare när det redan från början finns en fungerande samverkan med vården. Arbetskonsulenten har enbart behövt fokusera på arbetsrehabilitering, då personerna fått andra stödinsatser av teamet. Exempel på arbetskonsulentens insatser har varit arbetssök med personen, bollplank för person som haft/har anställning, studiebesök på olika arbetsplatser, undersöka studiemöjligheter, uppdatera/upprätta CV och personligt brev. Upplevelsen hos både arbetskonsulent och team är att samverkan underlättar deras arbete och framför allt att personen får rätt stöd av rätt person för att nå sina mål. Personernas upplevelser av stödet har bland annat lett till en ökad framtidstro tack vare den snabba hjälpen av arbetskonsulenten och att fokus har varit arbete direkt. En annan upplevelse är att personen har fått kunskap att gå vidare i sin process. Att få behålla stödet så länge personen själv önskar upplevs också som positivt.

Ett utvecklingsarbete kring IPS pågår i Jönköpings län via Kommunal utveckling (FoUrum) och Samordningsförbunden, där utbildningar ges i Supported Employment/IPS. En vidareutveckling är att använda sig av programtrohetsskalan enligt IPS i länets SE-verksamheter, för att skapa en enhetlig kvalitetssäkring. I detta arbete är verksamheten i Jönköping en viktig kugge då kunskaper och erfarenheter därifrån kan komma andra kommuner till gagn.

2. MÅL

30 % av personerna som får IPS-stöd ska komma ut i anställning eller studier som leder till arbete på minst 25% under 2018. Målet kan komma att ändras allt eftersom projektet är igång. Under projektetiden ska arbetskonsulenterna kunna arbeta löpande med 30 personer. Under 2018 ska minst 10 personer skrivas in i projektet.

Projektet ska hitta former för hur varje deltagare som så önskar ska få fortsatt stöd efter anställning, utan tidsbegränsning.

Projektet ska uppnå en programtrohet på 100/125 poäng vid halvårsskiftet 2018. Målet kan komma att ändras allt eftersom projektet är igång.

Kvinnor och män i målgruppen ska ges samma möjligheter till stöd genom projektet. Yrkesinriktning ska utgå från individens preferenser oavsett kön.

Projektet ska arbeta aktivt för att hitta former för en implementering efter projektetidens slut.

Mål för 2019 kommer att sättas under 2018, för att öka möjligheten att sätta relevanta mål utifrån status på projektet.

3. MÅLGRUPP

Målgruppen kommer primärt vara personer

- med en kontakt på psykosvården inklusive TIPS.
- som är skrivna i kommunerna Jönköping, Mullsjö, Habo och Vaggeryd.
- en prioriterad målgrupp kommer att vara personer i åldern 18-29 år. I projektet ingår även de fem personerna i ”pilotprojektet”.

Psykosvårdens team har gjort en enklare kartläggning av behovet, som visade att 45 personer skulle kunna bli aktuella för IPS-stöd. De ser att IPS kan ge personerna det som de behöver för att nå, få och behålla ett arbete genom bland annat det långvariga stödet som metoden står för, samt att personalen som arbetar med IPS i Jönköpings kommun har en specifik kompetens gällande att möta deras målgrupp

4. AKTIVITETER

Målgruppen som är aktuell för IPS kommer att kunna erbjudas en snabbare väg till Stöd till arbete och studier. Det finns personal i befintlig verksamhet med utbildning i IPS, och därför kan utökningen av samarbetet med psykosvården komma igång efter en rekrytering av en arbetskonsulent. Projektet innebär att fler psykosteam bemannas med en arbetskonsulent, för att på så vis stärka integreringen med psykiatriska kliniken.

De personer som kommer få IPS-stöd ska också kunna ta del av de aktiviteter som finns i ordinarie verksamhet. Det innebär bland annat möjlighet att delta i jobbsökarkurser och andra forum som rör arbetsrelaterade aktiviteter.

Utveckling av samarbetet gentemot försäkringskassan och arbetsförmedlingen kommer också vara en aktivitet, där fokus kommer vara att få till en strukturerad samverkan som sker med regelbundenhet utifrån både individ och verksamhetsperspektiv. Denna typ av samverkan bör ske minst en gång per kvartal och däremellan sker individuell samverkan utifrån personens behov.

Vi kommer att fortsätta vara en del i de IPS-nätverk som finns nationellt.

Vi kommer även arbeta för en välfungerande samverkan med socialpsykiatrin, tex med boendestöd och särskilda boenden.

En annan aktivitet kommer vara att få till ett bra flöde i IPS-processen. Den består av sex olika faser; intagning, anslutning, kartläggning, arbetsplacering, coachning och uppföljande stöd. IPS förespråkar att arbetskonsumenten ska ha hand om alla sex faser, vilket vi kommer att eftersträva i projektet.

Vi ser utvecklingen av IPS som ett komplement till annan arbetslivsinriktad rehabilitering. Det saknas en verksamhet där målgruppen kan få ett icke tidsbegränsat stöd vid anställning och där det från början finns ett samarbete med psykiatrin. Då IPS är en evidensbaserad metod, och är den som Socialstyrelsen rekommenderar för målgruppen vore det högst intressant att få testa den så metodtroget som möjligt.

Projektet kommer att arbeta för att använda sig av IPS-peers. IPS-metoden förespråkar att använda sig av personer med egen erfarenhet av IPS och psykisk ohälsa. En peer kan bland

annat vara vid första mötet med arbetskonsulenten för att ge personen ett hopp om förändring och få möjlighet att lyssna till någon annan som fått IPS-stöd. IPS peers ska inte ersätta arbetskonsulenten utan vara en förstärkning till verksamheten.

5. PROJEKTSTYRNING – ORGANISATION

En styrgrupp bildas med representanter från kommun, region och Samordningsförbundet. I styrgruppen kommer metodhandledaren/projektledaren i IPS-verksamheten att presentera aktuell statistik, måluppfyllelse och utvecklingsmöjligheter utifrån programtrohetskalen. Styrgruppen har ansvar för att gemensamt stötta verksamheten att utveckla arbetet utifrån programtrohetskalen och även föra tillbaka erfarenheter till ordinarie verksamhet.

6. PROJEKTETS RELATION TILL ANDRA VERKSAMHETER

• Hur samverkar projektet med ordinarie verksamhet?

Den nya tjänsten som ska bemanna psykoteamen kommer att delas mellan två konsulenter med utbildning i IPS. Detta för att det ska bli mindre sårbart och att arbetskonsulenterna ska kunna stötta varandra. Arbetskonsulenterna i projektet kommer att tillhöra kommunens verksamhet och arbeta mycket nära psykosvården och övriga verksamheter i kommunen.

• Vilka insatser behövs från ordinarie verksamhet för att projektet ska fungera?

Från kommunen får de stöd av en projektledare/handledare på deltid och har samma chef som de har på ordinarie tjänst. Deltagarna får ta del av verksamhetens arbetsrelaterade aktiviteter. Från psykiatrin får de stöd av psykoteamen genom att delta på deras behandlingskonferenser där gemensamma personer lyfts och nya personer remitteras till projektet. Arbetskonsulent och teamen samverkar även mellan behandlingskonferenserna på individnivå.

• Hur arbetar projektet med synsätt, traditioner, värderingar, kulturfrågor?

Projektet kommer att följa det synsätt som IPS står för, att alla personer trots allvarlig psykisk ohälsa kan arbeta utefter rätt förutsättningar. IPS trycker på att inte ha några uteslutningskriterier, vilket verksamheten kommer att arbeta utefter. En IPS-verksamhet ska arbeta för att snabbt få ut personer i arbete, utan långa arbetsförmågebedömningar, vilket projektet kommer att tillämpa. Verksamheten kommer arbeta efter personens egen vilja, val och preferenser, vilket också ingår i IPS värdegrund. Projektet kommer att arbeta med ett jämställdhetsperspektiv genom att inte utesluta någon på grund av kön, ålder eller härkomst.

Då programtrohetskalen har kriterier som rör vilken typ av arbetsplats (om personerna är i olika branscher och hos olika arbetsgivare) personerna är på samt att arbetssökandet ska gå efter personens preferenser och inte hur det ser ut på arbetsmarknaden gör att synsätt, traditioner, värderingar, kulturfrågor enligt IPS kan efterföljas.

7. RESURSER

2017 juni-dec	Befintliga resurser	Sökta medel	Total budget
Lönekostnader kommun 1 arbetskonsulent 50% Projektledare/ metodhandledare 25%	262 500 kr		
Lönekostnad region	75 000 kr		
1 arbetskonsulent 100%		350 000 kr	612 500 kr
Lokalhyra	8 750 kr	11 660 kr	20 410 kr
Dator, telefoni	3 115 kr	5 340 kr	8 455 kr
Resor/utb/kost/logi	14 750 kr	19 600 kr	34 350 kr
Totalt	364 115 kr	386 600 kr	750 715 kr

2018	Befintliga resurser	Sökta medel	Total budget
Lönekostnader kommun 1 arbetskonsulent 50% Projektledare/ metodhandledare 25%	450 000 kr		
Lönekostnad region	150 000 kr		
1 arbetskonsulent 100%		600 000 kr	1 200 000 kr
Lokalhyra	15 000 kr	20 000 kr	35 000 kr
Dator, telefoni	5 340 kr	7 120 kr	12 460 kr
Resor/utb/kost/logi	18 975 kr	25 300 kr	44 275 kr
Totalt	639 315 kr	652 420 kr	1 291 735 kr

2019	Befintliga resurser	Sökta medel	Total budget
Lönekostnader kommun 1 arbetskonsulent 50% Projektledare/ metodhandledare 25%	450 000 kr		
Lönekostnad region	150 000 kr		
1 arbetskonsulent 100%		600 000 kr	1 200 000 kr
Lokalhyra	15 000 kr	20 000 kr	35 000 kr
Dator, telefoni	5340 kr	7 120 kr	12 460 kr
Resor/utb/kost/logi	18 975 kr	25 300 kr	44 275 kr
Totalt	639 315 kr	652 420 kr	1 291 735 kr

Dessutom kommer enhetschefen för Stöd till arbete och studier vara närmast ansvarig chef, vilket innebär att denne avsätter tid för styrgruppen och projektmöten samt annat som kan komma bli aktuellt ur ett chefsperspektiv.

Ansvarig chef för regionen ska avsätta tid för styrgruppsmöten och arbeta för att ta ett delat ekonomiskt ansvar om projektet visar sig vara framgångsrikt och är i behov av en utökning. Personal i psykosteamen ska avsätta tid på sina teamträffar för att inkludera arbetskonsulenten.

8. TIDPLAN FÖR PROJEKTET

Om medel beviljas kan projektet starta upp relativt omgående efter rekrytering, då det redan finns utbildad personal och lokal att tillgå. Personal från ordinarie verksamhet kommer att arbeta i projektet. En gång per halvår kommer en programtrohetsmätning att göras för kvalitetssäkring och uppföljning av mål. Mätningen görs av handledare tillsammans med arbeidskonsulenterna. Projektet räknar att komma igång i juni månad genom att arbeidskonsulenterna påbörjar förberedelser i form av att ta fram de dokument som ska användas, besöka de olika teamen och dela upp vem som tillhör vilket team etc. 1 september beräknar vi kunna ta emot de första personerna.

9. HUR UTVÄRDERAS PROJEKTET?

Projektet kommer löpande att använda sig av programtrohetsskalan. Skalan innehåller även frågor till personen, vilket till viss del kommer påverka resultatet av skalan. Den kommer att göras var sjätte månad. Efter varje programtrohetsmätning kommer en sammanfattning att skrivas. I den kommer händelser som kan påverka projektet att beskrivas.

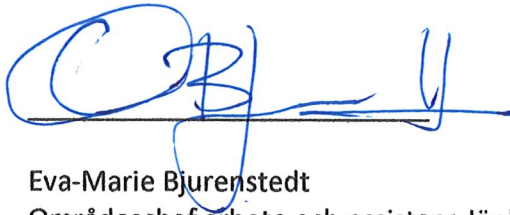
Dessutom kommer verksamheten att testa på att använda *Min syn på psykiatrisk vård, stöd och omsorg* (Socialstyrelsen, 2013) för att undersöka hur personerna upplever insatserna de får, bland annat genom bemötande och hur samarbetet mellan olika myndigheter fungerar. För att mäta livstillfredsställelse kommer vi att använda frågeformuläret MANSA.

Projektet kommer att använda sig av uppföljningssystemet "Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet", SUS. Där registreras deltagarnas bakgrund, bl a utbildning och tid i offentlig försörjning. SUS används därefter för att följa förändring för deltagarna vad gäller sysselsättning och försörjning. Enkäter kommer att genomföras vid inskrivning och efter ca två månader i anställning eller studier.

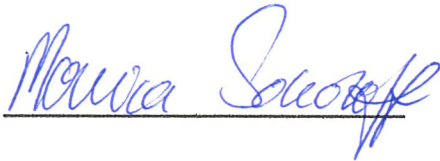
10. HUR IMPLEMENTERAS VUNNA ERFARENHETER?

Ordinarie verksamhet har för vana att arbeta i projekt och sedan implementera det i befintlig verksamhet. Eftersom verksamheten redan arbetar utefter metoden så bör en "utveckling" av IPS vara realistisk.

Projektet hoppas på att visa goda resultat genom att personer når, får och behåller en anställning på öppna arbetsmarknaden. På så vis stärks behovet av verksamheten vilket leder till att berörda chefer väljer att göra projektet till en ordinarie verksamhet och på sikt om behovet finns utöka antalet personer som kan få stöd. Efter projektiden och vid goda resultat planerar vi för att skapa en permanent verksamhet som är gemensam mellan kommun och region. En förhoppning är att även allmänpsykiatri kan inkluderas. En annan utveckling av IPS i Jönköping kan vara att försäkringskassan och arbetsförmedlingen ska kunna remittera personer till verksamheten. En vision och ambition efter projektet är att personer med psykisk ohälsa ska kunna söka sig till verksamheten oavsett försörjning. Ansvarig för implementering är närmast berörda chefer inom kommun och region.

Eva-Marie Bjurenstedt
Områdeschef arbete och assistans Jönköpings kommun

Monica Sokoloff
Vårdenhetschef psykosvårdens öppenvård Länssjukhuset Ryhov

KONTAKTPERSONER

Sofie Andersson
Jönköpings kommun
036-10 31 58
sofie.andersson@jonkoping.se

Monica Sokoloff
Region Jönköpings län
036-32 33 66
monica.sokoloff@rjl.se